

Jan Havrlant

ZMĚNY VYUŽÍVÁNÍ OBJEKTŮ DRUHÉHO BYDLENÍ V MORAVSKOSLEZSKÝCH BESKYDECH

Příspěvek analyzuje jeden z fenoménů beskydského zázemí ostravské sídelní aglomerace, jímž se ve 2. polovině minulého století stala specifická forma cestovního ruchu a rekreace - druhé bydlení v objektech individuální rekreace - chatách a rekreačních chalupách. Tento fenomén v Beskydech výrazně ovlivnil některé přírodní krajinné složky i sídelní strukturu území. Příspěvek se zabývá specifiky vývoje a dalšími možnými změnami ve využívání početných objektů druhého bydlení na pozadí politicko-spoločenské a sociálně-ekonomické transformace po zlomových letech 1948 a 1989.

Franciszek Kłosowski, Radim Prokop, Jerzy Runge

TERITORIÁLNÍ SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÝ SYSTÉM V PŘÍHRANIČÍ SLEZSKÉHO REGIONU A MORAVSKO-SLEZSKÉHO KRAJE A STRATEGIE JEHO ROZVOJE V OBDOBÍ POLITICKÉ A EKONOMICKÉ TRANSFORMACE

Příspěvek se zabývá některými vztahy v česko-polské příhraniční oblasti v euroregionu Těšínské Slezsko. Transformační vývoj po roce 1990 zde nastartoval integrační trendy v rámci rozvíjejícího se multietnického soužití, které ovlivňuje veřejné dění v nejrůznějších sférách hospodářského a společenského života na obou stranách státní hranice.

Jan MUNZAR

EXTRÉMNÍ SUCHA VE STŘEDNÍ EVROPĚ V PREINSTRUMENTÁLNÍM OBDOBÍ

Dvě katastrofální povodně na území České republiky v rozpětí pouhých pěti let - v červenci 1997 v povodí Odry a Moravy a v srpnu 2002 v povodí Vltavy a Labe - připomněly, že se nevyplácí podceňovat studium hydrometeorologických extrémů. K nim však patří i protipól povodní - sucho, rovněž riziko atmosférického původu. Potvrdil to necelý rok po povodni v srpnu 2002 výskyt mimořádného sucha v roce 2003 nejen v Česku, nýbrž i v řadě dalších evropských zemí (Demuth, 2003).

Pro analýzu dlouhodobého výskytu extrémů sucha - suchých období - se podařilo při řešení grantového projektu I. Sládka (2002) vybrat, homogenizovat a zpracovat srážkové řady 8 stanic za období „jen“ od konce 19. století do r. 2003. Proto byly také prověřovány možnosti využití proxy-dat pro dokumentaci výskytu extrémního sucha z období před počátkem měření srážek. Hlavní pozornost byla věnována dokumentaci výskytu sucha od 16. do konce 19. století. Z tohoto období bylo vybráno pět „modelových“ roků, během nichž mimořádné sucho postihlo nejen prakticky celé území České republiky, nýbrž i části některých sousedních států střední Evropy. Jedná se o roky 1540, 1590, 1616, 1790 a 1842, jejichž charakteristika je prezentována.

Evžen QUITT

TOPOKLIMATICKÉ PROCESY VE SPODNÍ ČÁSTI MEZNÍ VRSTVY OVZDUŠÍ LÁZNÍ JESENÍK

Lázně Jeseník jsou nejvýznamnější klimatické lázně v České republice. Je proto pochopitelný zvýšený zájem o možnost využití topoklimatických procesů ve spodní části mezní vrstvy ovzduší při balneoterapii pacientů. Autor si všímá zejména možnosti vzniku mikroadvokce nebo mikrocirkulace závislé na charakteru aktivního povrchu, jeho sklonu či orientaci. Pozornost je věnována i míře pohody pacientů kterou ve značné míře ovlivňují příjemné nebo nepříjemné pocity teploty či vlhkosti. Jednotlivé kapitoly doprovázejí ukázky tematických map a grafů.

Jiří TRNKA

KRAJINNÉ MIKROSTRUKTURY A JEJICH OSUD V CENTRÁLNÍ ČÁSTI ČESKOMORAVSKÉ VRCHOVINY

Příspěvek poukazuje na roli maloplošných krajinných struktur (mikrostruktur) v zemědělské krajině, které vznikly v období malovýrobního a extenzivního hospodaření jako „vedlejší produkt“. Představují pohledově nápadné prvky, které krajinu ozvláštňují a mnohdy spoluurčují její svébytný ráz. Současně fungují v krajině jako jemné předivo stabilizujících účinků a jsou cenným svědectvím o úsilí celých generací před námi. Proto jejich přítomnost či naopak absence může být jedním z kritérií v hodnocení stavu naší kulturní krajiny. Srovnání dvou modelových území v kraji Vysočina dokumentuje jejich mnohdy diametrálně rozdílný osud.

ZPRÁVY

A. Vaishar: VARŠAVSKÉ REGIONÁLNÍ FÓRUM 2004